

Iwona Wertel
Samodzielna Pracownia Diagnostyki i Immunologii Nowotworów
I Katedra i Klinika Ginekologii Onkologicznej i Ginekologii
Uniwersytetu Medycznego w Lublinie
20-059 Lublin, ul. Chodźki 1a

**Opinia wniosku dr n. med. Marcina Oplawskiego w związku z postępowaniem o nadanie
stopnia doktora habilitowanego nauk medycznych i nauk o zdrowiu
w dyscyplinie medycyna**

Na podstawie dostarczonej dokumentacji przedstawiam opinię dotyczącą wniosku o nadanie stopnia doktora habilitowanego dr n. med. **Marcinowi Oplawskiemu**.

Jednocześnie jako recenzent oświadczam, że nie zachodzą okoliczności mogące wywołać jakiegokolwiek wątpliwości co do bezstronności przygotowanej przeze mnie opinii.

Przedstawienie podstawowych danych o kandydacie:

Lek. med. **Marcin Oplawski** posiada tytuł doktora nauk medycznych w zakresie medycyny. Stopień dr n. med. został nadany Kandydatowi 21 maja 2009 roku uchwałą Rady Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie.

Kandydat nie ubiegał się wcześniej o nadanie stopnia doktora habilitowanego.

Przebieg pracy naukowo-zawodowej Kandydata kształtował się następująco:

W 1997 roku Pan Marcin Oplawski uzyskał tytuł zawodowy lekarza (*Śląska Akademia Medyczna w Katowicach*). W latach 1998 – 2002 realizował studia doktoranckie oraz pracował na stanowisku młodszego asystenta w *Katedrze i Klinice Ginekologii i Onkologii Collegium Medicum Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie*. W 2001 roku uzyskał pierwszy stopień specjalizacji z położnictwa i ginekologii a w 2006 roku tytuł specjalisty położnictwa i ginekologii. Następnie w 2014 uzyskał tytuł specjalisty ginekologii onkologicznej (*Centrum Egzaminów Medycznych w Łodzi*).

W 2009 roku uzyskał stopień doktora nauk medycznych na podstawie rozprawy: *„Znaczenie terapeutyczno-prognostyczne występowania przerzutów w węzłach chłonnych miednicy małej w operacyjnym raku endometrium”* pod kierunkiem prof. dr hab. n. med. Antoniego Basty.

W latach 2010 – 2013 był asystentem w *Oddziale Klinicznym Ginekologii Onkologicznej Centrum Onkologii im. F. Łukaszczyka w Bydgoszczy* oraz lekarzem kontraktowym w *Katedrze Onkologii, Radioterapii Ginekologii Onkologicznej Collegium Medicum w Bydgoszczy*. Od 2013 jest ordynatorem *Oddziału Ginekologii i Położnictwa z Ginekologią Onkologiczną Szpitala Specjalistycznego im. L. Rydygiera w Krakowie*. Od 2021 roku jest kierownikiem *Kliniki Ginekologii i Położnictwa Krakowskiej Akademii im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego w Krakowie*.

Warunki nadania stopnia doktora habilitowanego

zostały unormowane w art. 219 ust. 1 pkt. 1-3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r.- Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Zgodnie z tym przepisem stopień doktora habilitowanego nadaje się osobie, która:

1) posiada stopień doktora

2) posiada w dorobku osiągnięcia naukowe albo artystyczne, stanowiące znaczny wkład w rozwój określonej dyscypliny,

w tym co najmniej:

a) 1 monografię naukową wydaną przez wydawnictwo, które w roku opublikowania monografii w ostatecznej formie było ujęte w wykazie sporządzonym zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 267 ust. 2 pkt 2 lit. a,

lub

b) 1 cykl powiązanych tematycznie artykułów naukowych opublikowanych w czasopismach naukowych lub w recenzowanych materiałach z konferencji międzynarodowych, które w roku opublikowania artykułu w ostatecznej formie były ujęte w wykazie sporządzonym zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 267 ust. 2 pkt 2 lit. b,

lub

c) 1 zrealizowane oryginalne osiągnięcie projektowe, konstrukcyjne, technologiczne lub artystyczne;

3) wykazuje się istotną aktywnością naukową albo artystyczną realizowaną w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury, w szczególności zagranicznej.

**Przedstawienie informacji o ocenianych osiągnięciach naukowych Kandydata
w związku z postępowaniem o nadanie stopnia doktora habilitowanego nauk medycznych
i nauk o zdrowiu w dyscyplinie medycyna**

Ocena osiągnięcia naukowego pt.: „Ocena możliwości wykorzystania markerów molekularnych w diagnostyce i planowaniu zakresu terapii w nowotworach dolnego odcinka narządu płciowego u kobiet zmierzające do poprawy jakości życia i zmniejszenia częstości występowania dysfunkcji układu moczowego po zastosowanym leczeniu”.

W skład osiągnięcia naukowego Kandydata wchodzi 14 publikacji o sumarycznym wskaźniku oddziaływania **Impact Factor 41.022** i łącznej liczbie punktów **MEIN 1272.00**, stanowiących monotematyczny cykl. Prace te zostały opublikowane w latach 2017-2022, po uzyskaniu stopnia doktora nauk medycznych i spełniają kryteria punktu 2b art. 219 ustawy PSWN. Zostały one opublikowane w czasopismach tj.: *Molecular Medicine Reports (1)*, *Current Pharmaceutical Biotechnology (5)*, *Journal of Clinical Medicine (5)*, *Frontiers in Oncology (1)* oraz *Current Gynecologic Oncology (2)*. W 13-tu pracach dr Marcin Opławski jest pierwszym autorem, a w jednej senior autorem. Oświadczenia pozostałych współautorów wskazują na jego wiodący udział w powstaniu publikacji włączonych do osiągnięcia naukowego.

Należy zaznaczyć, że pomimo wprowadzania nowych metod diagnostycznych i potencjalnych terapii, mechanizmy zaangażowane w inicjację i progresję procesu nowotworowego pozostają niejasne. Heterogenność nowotworów narządu płciowego kobiet, takich jak rak jajnika czy rak endometrium nadal stanowi wyzwanie w ich diagnostyce i leczeniu.

Badania na których skoncentrował się dr Marcin Opławski są wartościowe, potrzebne i mają charakter aplikacyjny. Zmierzają do wykrycia i wykorzystania markerów molekularnych użytecznych w diagnostyce i leczeniu raka endometrium (EC) i raka jajnika (OC). Należy podkreślić, że w okresie ostatnich 20. lat odnotowuje się w Polsce ciągły wzrost liczby zachorowań na te nowotwory oraz liczby zgonów z ich powodu. Dla przykładu rak jajnika zajmuje piąte miejsce pod względem zgonów związanych z chorobą nowotworową u kobiet i wiąże się z najwyższym ryzykiem zgonu w porównaniu z wszystkimi innymi nowotworami dolnego odcinka narządu płciowego kobiet. Stąd też podjęta przez Kandydata tematyka badań jest niezwykle istotna z klinicznego punktu widzenia i spełnia przesłankę znaczącego wkładu w rozwój dyscypliny nauk medycznych i nauk o zdrowiu.

Przedstawione przez Kandydata prace stanowią spójny, monotematyczny cykl, poświęcony poszukiwaniu molekularnych markerów, które pozwolą na lepsze zrozumienie zjawisk zachodzących w przebiegu choroby nowotworowej, struktury molekularnej mikrośrodowiska guza oraz wykrycie

celów terapeutycznych. Jest to niezwykle istotne, ponieważ zmiany molekularne występują przed zmianami fenotypowymi. Dzięki temu diagnostyka molekularna może stać się częścią nowoczesnej strategii diagnostycznej i terapeutycznej medycyny spersonalizowanej. Zastosowanie profilowania molekularnego w znaczący sposób przyczynia się do wyboru najskuteczniejszej opcji leczenia, w tym terapii celowanej molekularnie, a także pozwala na precyzyjne określenie rokowania chociażby w raku endometrium.

W cyklu prac stanowiących osiągnięcie naukowe Kandydata szczególnie interesujące i oryginalne wydają się aspekty: oceny zmian poziomu białek związanych z procesem angiogenezy, określenie zmian wzorca mRNA, miRNA i białek zaangażowanych w przejście nabłonkowo-mezenchymalne (EMT), zmian w profilu ekspresji genów kodujących leptynę i jej receptory w wycinkach endometroidalnego EC. Ponadto Kandydat określił kliniczne i molekularne markery lekooporności raka jajnika, ocenił funkcje układu moczowego oraz jakość życia kobiet po skojarzonym leczeniu endometroidalnego EC i raka jajnika. Pragnę podkreślić, że poszukiwanie nowych markerów molekularnych o znaczeniu aplikacyjnym jest czynnikiem determinującym wprowadzenie nowych terapii, oraz optymalizację istniejących z uwzględnieniem personalizacji leczenia.

Do oryginalnych rezultatów przeprowadzonych badań należy:

- wykazanie różnic w profilu ekspresji mRNA uczestniczących w regulacji angiogenezy w zależności od stopnia zróżnicowania histopatologicznego endometroidalnego EC
- wykrycie mRNA kluczowych dla procesu angiogenezy (ENG, EDIL3, NRP2, SEMA3B, SEMA3F, SEMA5A, TEK, VEGFC, HOXA5)
- wykazanie potencjału diagnostycznego i aplikacyjnego NRP2, endogliny w monitorowaniu efektywności terapii i opracowaniu antyangiogennych strategii leczenia ukierunkowanych na zahamowanie jej ekspresji
- pionierskie wykazanie nadekspresji NRP-1 i NRP-2 w EC oraz ich korelację z większym potencjałem metastatycznym
- wykazanie użyteczności zmian profilu ekspresji białek EDIL3, COX-2 i iNOS oraz wybranych transkryptów mRNA i miRNA w diagnostyce i określaniu stopnia zaawansowania EC

Analiza uzyskanych przez Kandydata wyników poza wymiarem naukowym posiada istotny aspekt praktyczny, a badane przez Habilitanta cząsteczki mogą przyczynić się do modyfikowania terapii oraz wprowadzenia nowoczesnych metod leczenia nowotworów ginekologicznych. Opracowania z tego zakresu zainteresowań Kandydata są nowatorskie w polskim piśmiennictwie, dlatego też oceniam je wysoko.

Podsumowując tę część stwierdzam, że przedstawiony do oceny cykl publikacji spełnia kryteria określone w Ustawie i stanowi podstawę do ubiegania się o stopień doktora habilitowanego.

Ocena pozostałego dorobku naukowego

Pozostały dorobek naukowy dr Marcina Opławskiego dotyczy zagadnień z zakresu ginekologii, ginekologii onkologicznej i uroginekologii i pozostaje w powiązaniu z rozwojem technik mikroinwazyjnych oraz poszukiwaniem markerów molekularnych o charakterze aplikacyjnym w diagnostyce i terapii nowotworów kobiet.

Dorobek naukowy Kandydata poza opisanym wcześniej osiągnięciem, obejmuje autorstwo/współautorstwo: 25 artykułów naukowych, w tym 23 oryginalne pełno tekstowe prace, 1 opis przypadku oraz 2 prace poglądowe. Łączna punktacja wyżej wymienionych prac wg analizy bibliometrycznej z dnia 25.01.2024 roku, wynosi 71,181 IF oraz 2216,00 punktów MEiN.

Pan Marcin Opławski współpracował/współpracuje z licznymi ośrodkami naukowymi w kraju (aż 44 ośrodki), wśród których znajdują się jednostki zarówno naukowe, jak i kliniczne. Wynikiem tej wielośrodkowej współpracy jest znaczący dorobek naukowy dr Opławskiego. Całość dorobku naukowego dr Marcina Opławskiego wynosi 114.454 IF oraz 3545.00 punktów MEiN, w tym 3488,00 punktów MEiN po uzyskaniu tytułu doktora. Liczba cytowań (bez autocytowań) wg Web of Science Core Collection wynosi 235. Index H jest równy 10.

Osiągnięcia dydaktyczne, organizacyjne i popularyzujące naukę

Aktywność w kształceniu młodej kadry

Kandydat prowadził zajęcia dydaktyczne: ćwiczenia, wykłady i seminaria z ginekologii i położnictwa dla studentów kierunku Lekarskiego w Katedrze Ginekologii i Położnictwa Collegium Medicum Uniwersytetu Jagiellońskiego. Jest współopiekunem studenckiego koła naukowego fizjoterapii uroginekologicznej Collegium Medicum Uniwersytetu Jagiellońskiego. Od 2021 roku przekazuje wiedzę studentom Wydziału Lekarskiego oraz Wydziału Nauk o Zdrowiu prowadząc przedmioty tj. Położnictwo, Ginekologia i Położnictwo, oraz Kliniczne Podstawy Fizjoterapii w Ginekologii i Położnictwie na kierunku Fizjoterapia na Wydziale Nauk o Zdrowiu. Jako ordynator akredytowanego przez Centrum Medyczne Kształcenia Podyplomowego (CMKP) Oddziału Ginekologii i Położnictwa z Ginekologią Onkologiczną Specjalistycznego Szpitala im. L. Rydygiera w Krakowie uczestniczy w szkoleniu 7 lekarzy rezydentów z zakresu ginekologii i położnictwa oraz lekarzy specjalizujących się w specjalizacji szczegółowej - ginekologia onkologiczna, prowadząc zajęcia praktyczne i wykłady.

Kandydat pełnił funkcję promotora pomocniczego w dwóch postępowaniach o nadanie stopnia doktora w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu w dyscyplinie nauki medyczne: Lek. Kamil Kiełbasiński, tytuł rozprawy: „Wpływ salinomycyny na mikromacierzowy profil ekspresji genów i regulujących ich ekspresję mikro RNA związanych z procesami apoptozy i nabierania cech macierzystości przez komórki w raku endometrium”. Jednostka nadająca stopień: Śląski Uniwersytet Medyczny w Katowicach (numer decyzji o nadaniu: 57/2022/RDNM/WNF).

Lek. Dariusz Dąbruć, tytuł rozprawy: „Ocena wzorca ekspresji leptyny i semaforyny 3F w komórkach raka endometrium eksponowanych na cisplatynę” Jednostka nadająca stopień: Śląski Uniwersytet Medyczny w Katowicach (numer decyzji o nadaniu: 49/2022/RDNM/WNF).

Działalność popularyzująca naukę

Kandydat aktywnie działa w zakresie propagowania nauki. Wyniki badań własnych prezentował podczas licznych konferencji o zasięgu krajowym i międzynarodowym, w tym 20 przed doktoratem i 9 po uzyskaniu stopnia doktora. Był organizatorem i wykładowcą na kursach specjalistycznych z ginekologii onkologicznej w dziedzinie Ginekologia Onkologiczna CMKP tj.: *Wprowadzenie do specjalizacji w dziedzinie ginekologii onkologicznej* (Zakopane 09.2016), *Zasady leczenia paliatywnego oraz opieki nad chorymi w terminalnym okresie choroby* (Zakopane 09.2016), *Wprowadzenie do specjalizacji w dziedzinie ginekologii onkologicznej* (Zakopane 09.2017), *Ginekologia onkologiczna - kurs atestacyjny* (Kraków 12.2017). Habilitant wygłaszał wykłady na zaproszenie, prowadził warsztaty kliniczne, oraz sesje w ramach konferencji naukowych. Dr Opławski jest ponadto autorem artykułów popularno-naukowych w prasie ogólnodostępnej, m.in. w miesięczniku *Cafe Ruczaj* (2012), *Skarb Rossmana* (2016), *Gazeta Krakowska* (2016), *Przewodnik Katolicki* 33/2017. Wystąpił także w programach edukacyjnych TVP propagując wiedzę z zakresu profilaktyki i leczenia chorób narządu rodnych kobiet. Był recenzentem wielu prac naukowych opublikowanych w czasopiśmie międzynarodowych, posiadających IF. Za zasługi w leczeniu i propagowaniu wiedzy z dziedziny ginekologii onkologicznej w latach 2012-2018 został wyróżniony przez Konsultanta Krajowego z Ginekologii Onkologicznej, oraz nagrodzony nagrodą Laur Pacjenta w Ogólnopolskim Plebiscycie Medycznym.

Badania i współpraca z sektorem gospodarczym i społecznym

Dr Marcin Opławski aktywnie współpracuje z sektorem gospodarczym m.in. z firmą Johnson and Johnson przy udoskonalaniu materiałów syntetycznych stosowanych w leczeniu zaburzeń statyki narządu rodnych, z firmą TYCO w aspekcie elektronarzędzi endoskopowych, z firmą Uni-Tech w zakresie stosowania systemów do leczenia zaburzeń statyki oraz zaawansowanych narzędzi

laparoskopowych, z firmą Olympus Continuum w zakresie narzędzi laparoskopowych. Był badaczem w kilku (7) wielośrodkowych badaniach klinicznych

Działalność organizacyjna -pełnione funkcje zarządcze:

Pragnę podkreślić wielokierunkową aktywność organizacyjną dr Marcina Opławskiego, w której na szczególną uwagę zasługuje tworzenie oraz prowadzenie ośrodków służących pacjentom w tym: Poradni Uroginekologicznej przy Klinice Ginekologii i Położnictwa CM-UJ i Ośrodka Medycznego 3 Bell w Krakowie, wprowadzenie nowatorskiego programu radykalizacji leczenia pacjentek onkologicznych w Klinice Ginekologii Onkologicznej Centrum Onkologii w Bydgoszczy, utworzenie oraz kierowanie NZOZ Bellmed organizującego systemy dyżurowe dla lekarzy, położnych oraz pielęgniarek Oddziałów Ginekologiczno Położniczych i Neonatologicznych w Małopolsce, prowadzenie Oddziału Ginekologii i Położnictwa z Ginekologią Onkologiczną Szpitala Specjalistycznego im. Ludwika Rydygiera w Krakowie, organizacja i kierowanie Małopolskim Centrum Macierzyństwa i Zdrowia Kobiet. Ponadto od 2021 roku dr Marcin Opławski pełni funkcje zarządcze i kierownicze będąc kierownikiem Kliniki Ginekologii i Położnictwa na Wydziale Lekarskim i Wydziale Nauk o Zdrowiu Krakowskiej Akademii im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego.

Kandydat w latach 2017-2022 był członkiem powołanego przez CMKP, Zespołu Ekspertów do opiniowania jednostek organizacyjnych ubiegających się o akredytację do prowadzenia szkolenia specjalizacyjnego i staży kierunkowych w dziedzinie Ginekologii Onkologicznej.

W 2022 roku został powołany przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej do Rady Szkolnictwa Wyższego i Nauki Narodowej Rady Rozwoju przy Prezydencie RP.

Kandydat jest członkiem Polskiego Towarzystwa Ginekologów i Położników, Polskiego Towarzystwa Kolposkopii i Patofizjologii Szyjki Macicy, Polskiego Towarzystwa Ginekologii Onkologicznej, Polskiego Towarzystwa Chirurgii Robotycznej w Ginekologii. Brał czynny udział w organizacji sympozjów oraz konferencji naukowych o zasięgu ogólnopolskim w latach 2001-2022.

Odbyte kursy, szkolenia oraz staże zagraniczne

Kandydat odbył liczne kursy i szkolenia doskonalące, a także kilka staży w zagranicznych instytucjach, w tym:

- staż naukowy dotyczący nowoczesnych technik operacyjnych w leczeniu zaburzeń statyki narządów miednicy oraz nietrzymania moczu u kobiet (17-14.02.2016 Nowy Jicin, Republika Czeska)

- staż naukowy dotyczący nowoczesnych technik laparoskopowych w leczeniu zaburzeń statyki narządów miednicy u kobiet (8-15.04.2017 Rzym, Włochy, Policlinico Gemelli Roma. Klinika Ginekologii i Położnictwa)
- Współpraca międzynarodowa w zakresie chirurgii naczyniowej w ginekologii onkologicznej oraz badania biologii molekularnej (4-7.02.2019 oraz 1-31.03.2019 Nitra, Słowacja Fakultna Nemocnica, Klinika Chirurgii Naczyniowej)
- Edukacja z zakresu rozpoznawania i leczenia nowotworów ginekologicznych w warunkach australijskich (1-31.08.2019 Kingswood, Australia, Mitcham General Practice).

Podsumowanie

Biorąc pod uwagę powyższe dane, stwierdzam, że Kandydat do stopnia doktora habilitowanego - dr n.med. Marcin Oplawski, spełnia warunki określone w art. 219 ust.1-3 Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (tj. Dz.U,2018 poz. 1668). Osiągnięcia organizacyjne, dydaktyczne oraz dorobek publikacyjny będący odzwierciedleniem prac badawczo-naukowych i interdyscyplinarnej współpracy wielośrodkowej opiniuję pozytywnie i wnoszę o dopuszczenie Kandydata do dalszego etapu postępowania habilitacyjnego.

Prof. dr hab. n. med. Iwona Wertel
UNIWERSYTET MEDYCZNY W LUBLINIE
Al. Raclawickie 1, 20-059 Lublin
 tel. 885-151-151

Iwona Wertel

(podpis Recenzenta)